

ТЕХНОЛОГІЇ ТА ПОКАЗНИКИ ЛІСОЗАГОТІВЕЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА У ФІЛІЇ «ОХТИРСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»

Комишанський Д.В., гр. 205-22м-03,
Новосьолов М.О., гр. 205-22м-01
Науковий керівник – д.б.н., проф. **Карпець Ю.В.**
Державний біотехнологічний університет

Деревина є основним товаром лісогосподарських підприємств, а показники економічної ефективності лісгоспів значною мірою залежать від ефективності лісозаготівельного виробництва. Одним зі способів раціоналізації використання лісових ресурсів є підвищення ефективності проведення лісозаготівлі шляхом отримання деревини максимальної вартості та шляхом скорочення витрат на виконання необхідних при цьому робіт. Останнім часом у ДП «Охтирське ЛГ» приділяється значна увага питанню раціоналізації проведення лісозаготівлі та комплексного використання заготовленої деревини.

У зв'язку з викладеним метою роботи був аналіз ефективності, обсягів та шляхів раціоналізації лісозаготівлі у державному підприємстві «Охтирське ЛГ».

Аналіз стану технологій лісозаготівельних робіт ДП «Охтирське ЛГ» проводився на основі матеріалів лісовпорядкування, звітних та технологічних документів підприємства, літературних даних.

В структурі лісового фонду ДП «Охтирське ЛГ» велику частку становлять експлуатаційні та захисні ліси, що в цілому сприяє розвитку ведення лісового господарства та лісозаготівлі.

Лісосировинна база ДП «Охтирське ЛГ» характеризується віковою структурою деревостанів, яка відрізняється від оптимальної. Як і в цілому по Україні, в господарстві переважають середньовікові насадження. Але кількість стиглих і перестійних насаджень зростає. Основними причинами зміни площі і запасу стиглих насаджень є природний приріст та зміни у віковій і природній структурі насаджень.

У 2021 р. загальний обсяг реалізації основної продукції лісозаготівлі - ділових круглих лісоматеріалів - становив понад 40 тис. кубометрів. Переважну частину становила деревина дуба, сосни та ясена. Більшість дубових, соснових та ясеневих круглих лісоматеріалів відносились до класів якості С і D, хоча частка сортиментів класів якості А і В також була велика.

Стан механізації процесу лісозаготівлі у ДП «Охтирське ЛГ» в цілому задовільний, але переважна кількість тракторів і вантажних автомобілів має вік більше 10 років (17 та 12 одиниць відповідно). При цьому простой тракторів з технічних причин у 2021 р. склали 761 машино-днів,

вантажних автомобілів – 591 машино-днів, або ж 12,1 % та 15,3 % від можливого робочого часу. Це свідчить про належну увагу вчасному ремонту та обслуговуванню лісозаготівельної техніки.

При аналізі прийнятих схем лісозаготівельного процесу, виявлено, що в господарстві при проведенні рубок переважною є технологія сортиментної заготівлі. Слід відзначити, що при проведенні суцільних рубок, а саме рубок головного користування та суцільних санітарних рубок, найчастіше використовується розкрязування хлиста на верхньому складі, що дає можливість більш повної оцінки для отримання сортиментів максимальної якості. При прохідних і вибірково-санітарних рубках розкрязування в основному проводиться на магістральних волоках, що також дає можливість удосконалення розкрязування.

Удосконалення схем технологічного процесу лісозаготівельних робіт у ДП «Охтирське ЛГ» стало можливим завдяки підвищеній увазі до процесів раціоналізації в останні роки. Зокрема в останнє десятиріччя були закуплені трелювальні гідрозахвати і всі трелювальні трактори зараз обладнані ними. Також, за останній період поступово закуплялися гідроманіпулятори для лісовозів і зараз всі лісовози, які задіяні у перевезенні ділових круглих лісоматеріалів, обладнані гідроманіпуляторами. Це значно спростило процес навантаження-розвантаження при виконанні лісотransпортних робіт, підвищило мобільність та незалежність процесу використання лісовозів, дало змогу кращого сортування деревини при транспортуванні.

Звичайно ж, підвищена увага до процесу лісозаготівлі та до інших напрямів діяльності лісгоспу відображається на господарсько-економічних результатах ДП «Охтирське ЛГ». Лісгосп демонструє хороші основні результати економічної діяльності. Так, у 2021 році вперше за історію лісгоспу чистий дохід перевищив 100 млн. грн., і становив понад 126 млн. грн.. При цьому чистий у 2021 році зріс і склав понад 8 млн. грн.. Рентабельність підприємства тримається на середньому рівні 5-6%.

Таким чином, у роботі проведений аналіз лісозаготівельного виробництва в умовах ДП «Охтирське ЛГ» та заходи щодо його удосконалення за останні роки. Показано внесок факторів, які позитивно впливають на розвиток лісозаготівлі та діяльності підприємства в цілому. Відзначено, що до таких факторів відносяться стан та розвиток лісосировинної бази, механізації лісозаготівельного виробництва, наявність власної переробки деревини та постійна увага до розвитку матеріально-технічної бази і удосконалення технологічного процесу заготівлі деревини. Наголошено, що завдяки ряду сприятливих факторів ДП «Охтирське ЛГ» має змогу стабільно покращувати матеріальну базу власними силами та постійно удосконалювати виробництво.